

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ – ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

«Η περιοχή του σχολείου μας»

ΤΟΠΟΣ

Ο χώρος γύρω από το σχολείο

ΠΡΟ-ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

1. Γεωγραφικό Ερώτημα προς διερεύνηση: «Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε μια νέα οικογένεια να γνωρίσει την περιοχή γύρω από το σχολείο μας, ώστε να βρίσκει αυτά που χρειάζεται;»
2. Ερώτημα για έκφραση αξιολογικής κρίσης: «Πόσο κατάλληλη είναι η περιοχή του σχολείου μας, για να ζήσει μια οικογένεια με παιδιά;»
3. Πρώτη επαφή των παιδιών με την αεροφωτογραφία – Ερμηνεία και αισθητοποίηση της αεροφωτογραφίας – Αποκωδικοποίηση των συνθηκών που υπάρχουν στην περιοχή του σχολείου μέσα από την αεροφωτογραφία
4. Περιήγηση στην περιοχή του σχολείου – Εντοπισμός στοιχείων και σημείων αναφοράς της περιοχής με αεροφωτογραφίας στερεωμένης σε πινάκιο

ΠΡΟ-ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ένα συνεκτικό και επαρκές σώμα γνώσεων

Τα παιδιά:

- να καθορίζουν τη θέση του σώματός τους ή τρίτων αντικειμένων σε σχέση με σταθερά σημεία της αυλής του σχολείου (π.χ. η καντίνα βρίσκεται στα δεξιά μου)
- να αναγνωρίζουν τις τέσσερις κατευθύνσεις του ορίζοντα στον πραγματικό χώρο
- να ομαδοποιούν βιωματικά (δηλ. με βάση τη θέση του Ήλιου) τους χώρους του σχολείου ανάλογα με τον προσανατολισμό τους.

Καλλιέργεια ιδιοτήτων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων που απαιτούνται από την κοινωνία του 21ου αιώνα – ικανότητες κλειδιά

Τα παιδιά:

- να σχεδιάζουν και υλοποιούν διαδρομές με βάση τις κατευθύνσεις του ορίζοντα (εντός του χώρου του σχολείου)

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1. Έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (παρέχονται): μία παρουσίαση PowerPoint, τετράδιο, Φύλλα Εργασίας
2. Εξεύρεση από τον/την εκπαιδευτικό: Google Earth, διαδίκτυο, αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου, εκτύπωση έντυπης αεροφωτογραφίας, φωτογραφική μηχανή, βιντεοπροβολέας, πινάκια, χάρτης τοίχου ή Άτλαντα*, διαδραστικός πίνακας*

*** τα υλικά αυτά αφορούν εναλλακτικές/διαφοροποιημένες δραστηριότητες**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η ενότητα αναμένεται να υλοποιηθεί σε περίπου επτά 40λεπτα μαθήματα, με όλες τις βιωματικές δραστηριότητες συνυπολογιζόμενες.

ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο χρόνος, που απαιτείται για προετοιμασία της ενότητας εκ μέρους του/της εκπαιδευτικού, υπολογίζεται σε περίπου δύο-τρεις ώρες για ολόκληρη την ενότητα, ανάλογα με τις συνθήκες της σχολικής μονάδας και τις δεξιότητες που έχει η/ο εκπαιδευτικός στη χρήση του Google Earth. Ο υπολογιζόμενος χρόνος περιλαμβάνει και 60 περίπου λεπτά (4 μαθήματα, επί 15 λεπτά) για μεταφορά και ετοιμασία του βιντεοπροβολέα στην αίθουσα διδασκαλίας. Ο υπόλοιπος χρόνος αυτός αφορά α) στην καταβίβαση και τη μελέτη του ψηφιακού υλικού από την ιστοσελίδα, β) στη μελέτη των οδηγιών για εγκατάσταση και χρήση του Google Earth, γ) στην εγκατάσταση του Google Earth σε υπολογιστή, δ) στην εκτύπωση της αεροφωτογραφίας της περιοχής του σχολείου, ε) στη συγκέντρωση των υπόλοιπων υλικών.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ (ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ) ΘΕΩΡΙΕΣ

1. Σε κάθε οικιστική περιοχή προσφέρονται και κάποιες υπηρεσίες, όπως τα καταστήματα λιανικής πώλησης, για να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι της περιοχής.
2. Ο χώρος μιας περιοχής είναι οργανωμένος σε χρήσεις γης για την εξυπηρέτηση διαφορετικών αναγκών των κατοίκων, των επαγγελματιών, κ.λπ.
3. Η αποτελεσματική εξυπηρέτηση των κατοίκων εξαρτάται από τις υπηρεσίες που προσφέρονται σε μια περιοχή και της ευκολίας πρόσβασης μέσω δρόμων και πεζοδρόμων.
4. Η άντληση γεωγραφικών πληροφοριών μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από διάφορα εργαλεία (π.χ. χάρτες, αεροφωτογραφίες).
5. Οι χάρτες μεγάλης κλίμακας απεικονίζουν μεγάλο βαθμό λεπτομέρειας και λιγότερο βαθμό γενίκευσης. Πρόκειται για χάρτες που έχουν κατασκευασθεί σε κλίμακες με μικρό παρανομαστή (π.χ. 1:10000) και οι οποίοι απεικονίζουν σχετικά μικρή έκταση γης.
6. Τα τεχνικά συμβατικά χαρακτηριστικά του χάρτη είναι ο τίτλος, ο σταυρός προσανατολισμού, η κλίμακα, το περίγραμμα και το υπόμνημα.
7. Ένας από τους τρόπους προσανατολισμού χάρτη στο έδαφος μπορεί να γίνει με την πιο κάτω διαδικασία:
 - αναγνώριση ορατών σημείων αναφοράς στο έδαφος και των ίδιων σημείων στην αεροφωτογραφία
 - περιστροφή της αεροφωτογραφίας, έτσι που η θέση των σημείων που επιλέγηκαν στο έδαφος να είναι στην ίδια κατεύθυνση με τα ίδια σημεία στην αεροφωτογραφία.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ – ΟΡΟΙ

σπίτι-κατοικία, άδειο οικόπεδο, δρόμος, περίπτερο, κατάστημα, χωράφι, βιοτεχνία, εργοστάσιο πάρκο, εστιατόριο, Κοινοτικό Μέγαρο / Δημαρχείο, Μουσείο, Βιβλιοθήκη (ό,τι ισχύει για κάθε σχολική μονάδα), διευκολύνσεις

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ένα συνεκτικό και επαρκές σώμα γνώσεων

Τα παιδιά:

- να περιγράφουν την περιοχή γύρω από το σχολείο τους χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο (συνθήκες και κατευθύνσεις του ορίζοντα)
- να εκφράζουν τις τοπολογικές σχέσεις αντικειμένων στο χάρτη χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο
- να αναφέρουν τη θέση, τις βασικές συνθήκες, τους τόπους και τα τοπία που υπάρχουν στις περιοχές που μελετούνται στην ενότητα (περιοχή του σχολείου)

Καλλιέργεια ιδιοτήτων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων που απαιτούνται από την κοινωνία του 21ου αιώνα – ικανότητες κλειδιά

Τα παιδιά:

- να προσανατολίζουν χάρτες μεγάλης κλίμακας στο έδαφος
- να ερμηνεύουν αεροφωτογραφίες με κλείδες ερμηνείας
- να εντοπίζουν στοιχεία σε αεροφωτογραφία και να αποκωδικοποιούν μεγάλης κλίμακας αεροφωτογραφίες με κλείδες (μορφή, υπόβαθρο, υφή)
- να σχεδιάζουν και να υλοποιούν διαδρομές με βάση τις κατευθύνσεις του ορίζοντα (π.χ. με κυνήγι θησαυρού)
- να εφαρμόζουν τεχνικά συμβατικά χαρακτηριστικά ενός χάρτη (τίτλος και σταυρός προσανατολισμού)
- να συστηματοποιούν τον λειτουργικό τρόπο καταγραφής παρατηρήσεων με τη χρήση πινακίου, όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη σταθερή επιφάνεια
- να παρουσιάζονται και να μιλούν μπροστά σε ακροατήριο με φυσικότητα και άνεση
- να τεκμηριώνουν την επιχειρηματολογία τους με έγκυρα δεδομένα για οποιαδήποτε άποψη στηρίζουν.

Καλλιέργεια αξιών, υιοθέτηση στάσεων και επίδειξη συμπεριφορών, που απαρτίζουν τη σύγχρονη δημοκρατική πολιτότητα

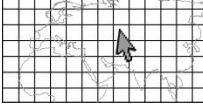

Τα παιδιά:

- να αντιδρούν όταν παρατηρούν / κρίνουν λανθασμένες χρήσεις του χώρου από άλλους ανθρώπους και να εκφράζουν τη διαφωνία τους βάση των κανόνων και κανονισμών που ισχύουν (π.χ. της αίθουσας ή του σχολείου τους, ανέγερση βιομηχανικής μονάδας σε οικιστική περιοχή)
- να αλληλεπιδρούν, μέσα από ομαδική εργασία, επικοινωνητικά με οποιοδήποτε/οποιαδήποτε συμμαθητή/συμμαθήτριά τους, που πιθανόν να ανήκει σε διαφορετική ομάδα ανθρώπων

ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

Συνθήκες: Πιθανές συνθήκες γύρω από το

Θέση: Η θέση κτηρίων και χώρων στην περιοχή του σχολείου με

	<p>σχολείο μας: κατοικίες, πάρκο, εστιατόριο, δρόμοι, περίπτερο, υπεραγορά, κρεοπωλείο, άδειο οικόπεδο, κατάσταση, Κοινοτικό Μέγαρο / Δημαρχείο, Μουσείο, Βιβλιοθήκη</p>		<p>βάση τις τέσσερις κατευθύνσεις του ορίζοντα</p>
<p>Συνδέσεις:</p> 	<p>Δρόμοι και πεζοδρόμια από το σχολείο προς την κοινότητα</p>		

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ (στις οποίες αναμένεται να καταλήξουν τα παιδιά)

Μετά την εύρεση, την εξερεύνηση και την ανάλυση των πληροφοριών / δεδομένων της διερεύνησης, τα παιδιά αναμένεται να καταλήξουν σε αξιολογικές κρίσεις αναφορικά με την καταλληλότητα της περιοχής του σχολείου τους για διαβίωση οικογενειών με παιδιά (με βάση τις διευκολύνσεις που είναι σημαντικές για τη ζωή οικογενειών με παιδιά, δυσκολίες ή/και ελλείψεις).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

	<p><u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</u></p>	<p><u>ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ</u></p>
<p>ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 1 – Διατύπωση γεωγραφικής ερώτησης</p> <p>1^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p>Τίθεται το εξής σενάριο με το σχετικό ερώτημα: Ένας νέος μαθητής του σχολείου μας μετακόμισε πρόσφατα από την Ελλάδα στην Κύπρο μαζί με την οικογένειά του. Διεξάγεται συζήτηση στην ολομέλεια του τμήματος, με βάση τις πιο κάτω παραμέτρους:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Τι χρειάζεται αυτή η οικογένεια (όπως και η δική μας οικογένεια) για να ζήσει καθημερινά; (π.χ. τρόφιμα, γάλα, ψωμί, κρέας, σχολείο για τα παιδιά, χώρο για να παίζουν τα παιδιά) (2) Από ποιους τόπους μπορούν να βρουν αυτά που χρειάζονται; (π.χ. σχολείο, υπεραγορά, κρεοπωλείο, περίπτερο, φούρνος, πάρκο) <p>Ακούγονται οι πρώτες απόψεις των παιδιών και καταγράφεται στον πίνακα το σχετικό λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά. (π.χ. τρόφιμα, γάλα, ψωμί, κρέας, σχολείο για τα παιδιά, πάρκο για να παίζουν τα παιδιά).</p> <p>Ακολούθως, τίθεται το Γεωγραφικό Ερώτημα: «Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε την οικογένεια να γνωρίσει την περιοχή γύρω από το σχολείο μας, ώστε να βρίσκει αυτά που χρειάζεται;».</p> <p>Τα παιδιά καλούνται να συζητήσουν τις ιδέες τους στην ομάδα ή/και να καταγράψουν τις ιδέες της ομάδας. Οι ομάδες ανακοινώνουν στην ολομέλεια τις εισηγήσεις τους σχετικά με το ερώτημα, οι οποίες μπορεί να</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Γεωγραφικό Ερώτημα</p> <p>Ομαδική Εργασία – Τετράδιο – Ανακοινώσεις</p>

είναι:

- Να καλέσουμε την οικογένεια στο σχολείο και να μας ακολουθήσει σε μια ξενάγηση στην περιοχή.
- Να δείξουμε στο παιδί του σχολείου πού είναι ο φούρνος/το περίπτερο/η υπεραγορά της γειτονιάς, ώστε αυτός να πάει με τους γονείς του.
- Να σχεδιάσουμε το σχολείο μας και το δρόμο, για να δείξουμε πού είναι το κρεοπωλείο/το μπακάλικο.

Ακολούθως, μέσω της συζήτησης, εντοπίζονται πιθανές δυσκολίες, οι οποίες επεξηγούνται, όπως:

Α) Είναι δύσκολο να «ξεναγήσουμε» όλη την οικογένεια στην περιοχή του σχολείου το πρωί, διότι οι γονείς μπορεί να εργάζονται.

Β) Είναι δύσκολο να εξηγήσουμε όλα όσα μπορούν να βρουν στην περιοχή του σχολείου μας, διότι δεν γνωρίζουμε όλους τους χώρους που υπάρχουν εδώ γύρω.

Γ) Ίσως δυσκολευτούμε να εξηγήσουμε πού ακριβώς βρίσκεται το κάθε τι (π.χ. το κοντινό βενζινάδικο, η τράπεζα, κ.λπ.).

Με βάση την όλη συζήτηση, σχεδιάζεται το πλάνο των δραστηριοτήτων που θα επιλέξει η ολομέλεια να υλοποιήσει και με τη σειρά που θα αποφασιστεί. Για παράδειγμα:

1. Πρώτα, θα περπατήσουμε στην περιοχή του σχολείου και θα λάβουμε φωτογραφίες.
2. Θα γράψουμε κάτω από κάθε φωτογραφία πού ακριβώς βρίσκεται ο τόπος αυτός.
3. Θα χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα ή έναν χάρτη, για να δείξουμε πώς μπορεί να πάει κάποιος από το σχολείο μας ως εκεί.

Σημείωση: Εννοείται ότι γίνονται δεκτές εισηγήσεις των παιδιών που κρίνονται εφικτές, προκειμένου να επιτευχθεί η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών για απάντηση στο γεωγραφικό ερώτημα. Οι δραστηριότητες που παρουσιάζονται στη συνέχεια μπορούν να υλοποιηθούν με άλλη σειρά, αν αυτό είναι απόφαση της ολομέλειας του τμήματος.

στην ολομέλεια

Συζήτηση στην ολομέλεια

Καθορισμός πλάνου για εύρεση πληροφοριών

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδια 2, 3, 4 - Εύρεση, εξερεύνηση και ανάλυση πληροφοριών – πηγών – δεδομένων, ώστε να απαντηθεί το γεωγραφικό ερώτημα

1^ο-2^ο
40ΛΕΠΤΟ

ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Εάν τα παιδιά, κατά την πιο πάνω συζήτηση, δεν αναφέρουν ως ιδέα τη χρήση οποιουδήποτε γεωγραφικού εργαλείου (π.χ. εικόνας, σχεδίου ή χάρτη), ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά τι άλλο θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν, που να απεικονίζει τόσο το σχολείο τους, όσο και όλα όσα υπάρχουν στην περιοχή γύρω από το σχολείο και πού ακριβώς.

Αν τα παιδιά εισηγηθούν τη χρήση του χάρτη, τίθεται το ερώτημα «Τι είναι χάρτης;». Ακούγονται τα πρώτα σχόλια των παιδιών. Στη συνέχεια προβάλλονται στον βιντεοπροβολέα δύο χάρτες (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα). Εναλλακτικά, χρησιμοποιούνται χάρτες τοίχου ή χάρτες από Άτλαντα. Δίνεται η απλή εξήγηση ότι ο χάρτης είναι ένα σχέδιο που φτιάχνουν οι άνθρωποι και απεικονίζει τι υπάρχει σε έναν τόπο. Στους χάρτες βλέπουμε σύμβολα (εικονίδια) και χρώματα.

Σημειώσεις:

1. Στο σημείο αυτό δεν δίνονται περισσότερες πληροφορίες για το χάρτη. Τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή με το πώς οι άνθρωποι φτιάχνουν χάρτες (δηλ. σχέδια, για να απεικονίσουν τι υπάρχει σε έναν τόπο) στην επόμενη ενότητα της Γ' τάξης, προκειμένου να αρχίσει η καλλιέργεια της αποκωδικοποίησης των χρωμάτων και των συμβόλων που χρησιμοποιούνται στους χάρτες.
2. Αν η επιλογή του χάρτη ως εργαλείου δεν αναφερθεί από τα παιδιά, ο/η εκπαιδευτικός προχωράει στην επόμενη δραστηριότητα.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να φανταστούν ότι βρίσκονται σε ένα αερόστατο και πετούν πάνω από την περιοχή του σχολείου τους. Ταυτόχρονα, προβάλλει εικόνες με αερόστατο (βλ. 1^η Παρουσίαση PowerPoint, ιστοσελίδα) ή τις παρουσιάζει σε έντυπη μορφή. Καλεί τα παιδιά να αναφέρουν τι θα έβλεπαν αν βρίσκονταν εκεί ψηλά και έβλεπαν κατευθείαν κάτω, υποβάλλοντας σχετικές ερωτήσεις, αν χρειαστεί, όπως φαίνεται πιο κάτω:

- Πώς θα φαίνονταν οι δρόμοι; (σαν γραμμές, με γκριζο χρώμα)
- Πώς θα φαίνονταν τα σπίτια; (σαν μικρά ορθογώνια, με κόκκινες στέγες)
- Πώς θα φαίνονταν τα γήπεδα; (σαν μεγάλα πράσινα ορθογώνια)
- Θα βλέπαμε την ταράτσα/στέγη των κτιρίων.
- Θα βλέπαμε το κιόσκι στην αυλή του σχολείου μας, αλλά όχι τα παγκάκια που βρίσκονται από κάτω.
- Θα βλέπαμε την κορυφή του δέντρου, όχι όλο το δέντρο.
- Θα βλέπαμε την οροφή των αυτοκινήτων, αλλά όχι τις ρόδες.

Ο/Η εκπαιδευτικός αναφέρει στα παιδιά ότι οι άνθρωποι έφτιαξαν ειδικά αεροπλάνα, που μπορούν να φωτογραφίζουν τη Γη από πολύ ψηλά, όπως αυτή φαίνεται όταν πετάμε στον αέρα με αεροπλάνο. Έτσι, μπορούμε να βλέπουμε όλα όσα υπάρχουν σε κάθε περιοχή. Γίνεται σύντομη συζήτηση για το όνομα αυτών των φωτογραφιών και δίνεται η εξήγηση ότι οι φωτογραφίες που λαμβάνουμε από τα ειδικά αεροπλάνα ονομάζονται «αεροφωτογραφίες», διότι λαμβάνονται «από τον αέρα». Η λέξη γράφεται στον πίνακα και η χρήση της αεροφωτογραφίας για σκοπούς συλλογής πληροφοριών προστίθεται στον σχεδιασμό του πλάνου δραστηριοτήτων που έχει ετοιμάσει το τμήμα (π.χ. καταγράφεται στο τετράδιο). Για παράδειγμα:

1^η Παρουσίαση
PowerPoint
(χάρτες) ή
Άτλαντας ή
χάρτες τοίχου

1^η Παρουσίαση
PowerPoint (βλ.
ιστοσελίδα) –
Συζήτηση στην
ολομέλεια

Συζήτηση στην
ολομέλεια –
Πίνακας

Τετράδιο

- Θα χρησιμοποιήσουμε την αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου μας, για να βρούμε τι υπάρχει στην περιοχή και πού βρίσκεται κάθε τι.

Σημείωση: Το πρόγραμμα «Google Earth» χρησιμοποιεί αεροφωτογραφίες, καθώς και δορυφορικές φωτογραφίες. Οι φωτογραφίες μεγάλης κλίμακας (όπως αυτές της περιοχής του σχολείου που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά) είναι στην πλειονότητά τους αεροφωτογραφίες και όχι δορυφορικές φωτογραφίες.

Παρουσιάζεται μία υδρόγειος σφαίρα ή/και δίνεται μία σε κάθε ομάδα παιδιών. Τα παιδιά αφήνονται να κάνουν τα πρώτα τους σχόλια, ανάλογα με την εμπειρία που είχαν από προηγούμενες τάξεις. Επίσης, ανοίγεται και προβάλλεται στον βιντεοπροβολέα το πρόγραμμα «Google Earth». Ο/Η εκπαιδευτικός υποβάλλει ερωτήσεις, στο βαθμό που κρίνεται αναγκαίο, προκειμένου μέσα από την παρατήρηση και τη συζήτηση τα παιδιά:

- α) να συσχετίσουν τη δορυφορική εικόνα του πλανήτη Γη (ψηφιακή υδρόγειος) με την υδρόγειο σφαίρα, την οποία είχαν χρησιμοποιήσει στις τελευταίες ενότητες της Α' και της Β' τάξης και
- β) να εντοπίσουν την Κύπρο.

Αναμένεται να γίνουν οι παρακάτω παρατηρήσεις:

- Η αεροφωτογραφία στον βιντεοπροβολέα δείχνει τη Γη από μακριά.
- Μοιάζει με την υδρόγειο σφαίρα που έχουμε.
- Μπορούμε να βρούμε την Κύπρο στην αεροφωτογραφία και στην υδρόγειο σφαίρα.
- Η περιοχή του σχολείου μας βρίσκεται στην Κύπρο.
- Στην υδρόγειο σφαίρα η Κύπρος βρίσκεται (εδώ - εντοπισμός).

Ο/Η εκπαιδευτικός εξηγεί στα παιδιά ότι το πρόγραμμα στον υπολογιστή μπορεί να παρουσιάσει φωτογραφίες από όλες τις περιοχές της Κύπρου. Εντοπίζεται, αρχικά, η θέση της Κύπρου, μετά, η θέση της πόλης ή της κοντινότερης πόλης και, τέλος, η θέση της κοινότητας/της περιοχής του σχολείου με αλλαγή της κλίμακας (βλ. σχετικές οδηγίες στην ιστοσελίδα). Κατά τη διαδικασία εντοπισμού της αεροφωτογραφίας της περιοχής του σχολείου στο Google Earth:

Α) σταματούμε να εστιάζουμε στην περιοχή του σχολείου με υψόμετρο παρατήρησης περίπου 1000 μέτρα,

Β) βεβαιωνόμαστε ότι ο βορράς (N) έχει προσανατολισμό στο πάνω μέρος της οθόνης και η προοπτική είναι κατακόρυφη,

Γ) αποθηκεύουμε την αεροφωτογραφία και την εκτυπώνουμε έγχρωμη (μία εκτύπωση για κάθε παιδί).

Σημειώσεις:

1. Αναλυτικές οδηγίες για Εγκατάσταση και Χρήση του Google Earth, καθώς και για τύπωμα αεροφωτογραφίας της περιοχής του σχολείου από το

**Υδρόγειος σφαίρα
– Google Earth –
Συζήτηση στην
ολομέλεια –
Βιωματική
Δραστηριότητα**

**Αεροφωτογραφία
της περιοχής του
σχολείου στο
Google Earth**

Google Earth υπάρχουν αναρτημένες στην ιστοσελίδα (βλ. Υποστηρικτικό Υλικό).

2. Κατά τη διαδικασία των επεξεργασίας της αεροφωτογραφίας, οι χώροι μπορούν να σημειώνονται με μαρκαδόρο στον πίνακα (εάν η προβολή γίνεται σε ασπροπίνακα) ή σε διαδραστικό πίνακα. Εναλλακτικά, η αεροφωτογραφία από το Google Earth μπορεί να αντιγραφεί (από το οριζόντιο μενού, πατήστε «Επεξεργασία» και μετά «Αντιγραφή εικόνας») και να κολληθεί σε ένα έγγραφο της PowerPoint ή της Word. Οι χώροι μπορούν να σημειωθούν με τη χρήση Text Box. Το περίγραμμα μπορεί να σχηματιστεί με τη χρήση γραμμής (π.χ. Insert → Shapes → Scribble line).

3. Η εκτύπωση της αεροφωτογραφίας κρίνεται ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ, καθώς θα χρησιμοποιηθεί από τα παιδιά προκειμένου να αποκωδικοποιήσουν τις συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή γύρω από το σχολείο τους. Η έντυπη αεροφωτογραφία μπορεί να ετοιμαστεί και πριν από το πρώτο μάθημα, προκειμένου να δοθεί στα παιδιά, για να αποκωδικοποιηθούν, να αναγνωριστούν και να ονομαστούν στοιχεία εντός του χώρου του σχολείου. Τα παιδιά θα χρησιμοποιήσουν την ίδια αεροφωτογραφία και σε επόμενα μαθήματα, τόσο εντός όσο και εκτός της αίθουσας διδασκαλίας.

3. Για σκοπούς εξοικονόμησης πόρων η αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου μπορεί, αφού εκτυπωθεί σε αντίγραφα αρκετά για ένα τμήμα του σχολείου, ακολούθως:

- να πλαστικοποιηθεί
- τα παιδιά να σημειώνουν πάνω σ' αυτήν με μαρκαδόρους πίνακα
- να παραμείνει σε αρχείο του σχολείου για χρήση από άλλα τμήματα
- να ΜΗΝ επανεκτυπωθεί για τα επόμενα αρκετά χρόνια (π.χ. 5-6 χρόνια), εκτός και αν υπάρξουν δραματικές αλλαγές στην περιοχή.

4. Παραδείγματα αποκωδικοποίησης και επεξεργασίας αεροφωτογραφίας περιοχής σχολείου περιλαμβάνονται στις τελευταίες διαφάνειες της 1^{ης} Παρουσίασης PowerPoint (βλ. ιστοσελίδα).

Ακολούθως, τα παιδιά καλούνται να εντοπίσουν στην αεροφωτογραφία τον χώρο του σχολείου τους και να εξηγήσουν τι τους βοήθησε να τον διακρίνουν. Τα παιδιά αναμένεται να σχολιάσουν το μέγεθος των κτηρίων του σχολείου ή και το μέγεθος/σχήμα/χρώμα του γηπέδου. Κάποια παιδιά καλούνται να περάσουν τον δείκτη τους πάνω στο περίγραμμα της έκτασης που καταλαμβάνει το σχολείο στην οθόνη προβολής. Το περίγραμμα σημειώνεται, ώστε να διακρίνεται όλη η έκταση που καταλαμβάνει ο χώρος του σχολείου (βλ. παράδειγμα, παρουσίαση PowerPoint, διαφάνειες 8 και 9). Ακολουθούν ερωτήσεις, που βοηθούν στην επεξεργασία και αποκωδικοποίηση της αεροφωτογραφίας:

- Ποια χρώματα διακρίνονται μέσα στον χώρο του σχολείου; (ερμηνεία χρωμάτων διαφορετικών καλύψεων της γης)
 - π.χ. το γήπεδο φαίνεται με γκρίζο χρώμα, η οροφή του κτιρίου με κόκκινο (κεραμίδια), κ.λπ.
- Ποια σχήματα μπορούμε να ξεχωρίσουμε μέσα στον χώρο του

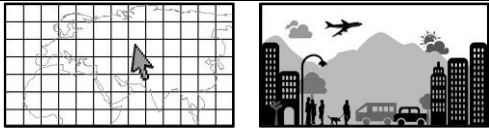
Παρουσίαση και Συζήτηση στην ολομέλεια – Μαρκαδόρος ή διαδραστικός πίνακας

σχολείου; (ερμηνεία σχημάτων και κάλυψης)

- π.χ. το κίосκι φαίνεται στρογγυλό, το γήπεδο φαίνεται μεγάλο και ορθογώνιο, κ.λπ.
- Φανταστείτε ότι ακουμπάτε την παλάμη σας στους χώρους του σχολείου. Πώς θα νιώθατε την υφή; (λεία, τραχιά, κ.λπ.). Πώς είναι η υφή στον κήπο / στο γήπεδο του σχολείου; (ερμηνεία υφής και συνδυασμός χρώματος και υφής)
 - π.χ. ο κήπος φαίνεται να έχει τραχιά υφή και φαίνονται με πράσινο χρώμα τα φυτά και τα δέντρα και με καφέ χρώμα το χώμα, κ.λπ.
- Ποιος χώρος του σχολείου μας νομίζετε ότι είναι αυτός, που φαίνεται να είναι ... (π.χ. ορθογώνιος, με άσπρη οροφή);
- Τι υπάρχει δίπλα στο ... / βόρεια του ...; (για χώρους που γειτνιάζουν, π.χ. η αίθουσα πολλαπλής χρήσης δίπλα στο γήπεδο)

Τέλος, εάν η εκτύπωση έχει ήδη υλοποιηθεί, η αεροφωτογραφία δίνεται σε έντυπη μορφή. Τα παιδιά εργάζονται ατομικά και σημειώνουν το περίγραμμα του χώρου του σχολείου και αναγράφουν σημεία αναφοράς εντός αυτού (π.χ. το γήπεδο, η αίθουσα πολλαπλής χρήσης, ο χώρος στάθμευσης, κ.λπ.). Μετά, ελέγχουν τα όσα έχουν σημειώσει, συμπληρώνουν ή/και διορθώνουν παρανοήσεις με τα μέλη της ομάδας. Στην ολομέλεια επαναφέρεται όποιο σημείο κριθεί ότι χρειάζεται περαιτέρω επεξήγηση. Εναλλακτικά, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει στο επόμενο μάθημα.

**Έντυπη
Αεροφωτογραφία
της περιοχής του
σχολείου από το
Google Earth –
Ατομική και
Ομαδική Εργασία**

3°-4° 40ΛΕΠΤΟ		<p>ΘΕΣΗ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>Με συζήτηση στην ολομέλεια, επαναφέρεται το γεωγραφικό ερώτημα και τίθεται ως στόχος η μελέτη της αεροφωτογραφίας της περιοχής του σχολείου για εύρεση πληροφοριών και απάντηση στο ερώτημα. Τα παιδιά χρησιμοποιούν την αεροφωτογραφία που είχαν χρησιμοποιήσει στο προηγούμενο μάθημα και παρουσιάζουν στην ολομέλεια α) σημεία αναφοράς εντός του χώρου του σχολείου εξηγώντας πώς τα διακρίνουν και β) το περίγραμμα του χώρου του σχολείου. Η αεροφωτογραφία προβάλλεται, παράλληλα, και στον βιντοεπιβολέα.</p>	<p>Έντυπη Αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου από το Google Earth – Παρουσίαση στην ολομέλεια – Google Earth</p>
		<p>Τίθεται υπό σύντομη συζήτηση ο προβληματισμός αναφορικά με το ποιες λέξεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα παιδιά, για να περιγράψουν πού ακριβώς βρίσκονται συγκεκριμένοι χώροι εντός του σχολείου (π.χ. το γήπεδο, το κιόσκι, κ.λπ.). Η συζήτηση αναμένεται να δώσει ευκαιρία, ώστε τα παιδιά να επαναφέρουν το θέμα του προσανατολισμού και των κατευθύνσεων του ορίζοντα. Ύστερα, καλούνται να συζητήσουν στην ομάδα τους και να ανακοινώσουν στην ολομέλεια χώρους του σχολείου που βρίσκονται στις βασικές κατευθύνσεις, δηλαδή στα Ανατολικά και Δυτικά, στα Βόρεια και Νότια, καθώς και την κατεύθυνση των εισόδων του σχολείου. Κάθε παιδί, ατομικά, σημειώνει στην αεροφωτογραφία του τις κατευθύνσεις Ανατολή, Δύση, Βορράς, Νότος και ονομάζει τις εισόδους του σχολείου (π.χ. βόρεια είσοδος).</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Ομαδική Εργασία – Έντυπη Αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου από το Google Earth – Ατομική Εργασία</p>
		<p>Στη συνέχεια, τα παιδιά καλούνται να αποκωδικοποιήσουν στοιχεία που φαίνονται στην αεροφωτογραφία και βρίσκονται <u>εκτός του χώρου του σχολείου</u>. Ερωτήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για να βοηθηθούν τα παιδιά, είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποια χρώματα διακρίνονται κοντά στον χώρο του σχολείου; (ερμηνεία χρωμάτων διαφορετικών καλύψεων της γης) <ul style="list-style-type: none"> ○ π.χ. οι γκριζες γραμμές είναι δρόμοι, το καφέ χρώμα είναι το άδαιο οικόπεδο δίπλα στο σχολείο • Ποια σχήματα μπορούμε να ξεχωρίσουμε στην περιοχή του σχολείου μας; (ερμηνεία σχημάτων και κάλυψης) <ul style="list-style-type: none"> ○ π.χ. τα μικρά κόκκινα ορθογώνια είναι σπίτια με κεραμίδια • Πώς είναι η υφή στο πάρκο / στον χώρο στάθμευσης; (ερμηνεία υφής και συνδυασμός χρώματος και υφής) <ul style="list-style-type: none"> ○ π.χ. φαίνεται καφέ με πράσινες βούλες • Ποιος χώρος / Ποιο κτήριο μπορεί να είναι αυτός/-ό, που φαίνεται να είναι ... (π.χ. ορθογώνιο, με άσπρο χρώμα); <ul style="list-style-type: none"> ○ π.χ. είναι το κτήριο της τράπεζας (η οροφή) • Τι υπάρχει ανατολικά του ... / βόρεια του ...; (για χώρους που γειτνιάζουν με το σχολείο) 	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p>
		<p>Μετά τη διαδικασία επεξεργασίας της αεροφωτογραφίας, τα παιδιά</p>	<p>Ατομική Εργασία –</p>

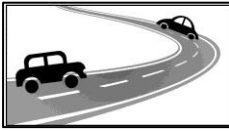
<p>αναγράφουν σημεία αναφοράς της περιοχής (π.χ. εκκλησία, πάρκο, κ.λπ.) στην έντυπη αεροφωτογραφία που έχουν μπροστά τους, πρώτα ατομικά και μετά σε συνεργασία με την ομάδα. Όσα παιδιά έχουν χρόνο, μπορούν να σημειώσουν στοιχεία που τους βοήθησαν να αναγνωρίσουν τα σημεία αναφοράς (π.χ. εκκλησία, ορθογώνια, κόκκινα κεραμίδια, αυλή) ή/και να καταγράψουν σχετικές προτάσεις (π.χ. στο τετράδιό τους). Στην ολομέλεια αναφέρουν τη θέση των σημείων αυτών ως προς τις κατευθύνσεις του ορίζοντα. Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η εκκλησία βρίσκεται στα βόρεια του σχολείου μας. Η οροφή της φαίνεται κόκκινη, διότι έχει κεραμίδια. • Στα νότια του σχολείου μας φαίνεται το εστιατόριο. Η στέγη του είναι καφέ. <p>Τέλος, τα παιδιά καλούνται να προγραμματίσουν την επόμενη δραστηριότητα, που αφορά στην περιήγηση στην περιοχή κοντά στο σχολείο. Η περιήγηση θα αποτελέσει έναν ακόμη τρόπο συλλογής δεδομένων, προκειμένου να απαντηθεί το ερώτημα διερεύνησης. Τα παιδιά εργάζονται, πρώτα, ατομικά και, μετά, ομαδικά, προκειμένου να σημειώσουν τα υλικά που θα χρειαστούν κατά την περιήγηση. Στις ανακοινώσεις στην ολομέλεια αιτιολογούν τη χρησιμότητα κάθε υλικού. Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα πάρουμε μαζί μας την αεροφωτογραφία του σχολείου, διότι εκεί μπορούμε να δούμε πού βρίσκεται κάθε τόπος. • Χρειαζόμαστε πινάκιο, για να στερεώσουμε την αεροφωτογραφία και για να μπορούμε να γράφουμε. • Για τις φωτογραφίες θα χρειαστούμε φωτογραφική μηχανή, ώστε να θυμόμαστε τους τόπους από όπου θα περάσουμε. • Θα πάρουμε μαζί μας καπελάκια, για να προστατευτούμε από τον ήλιο. <p><u>Σημειώσεις:</u> <i>Κατά την οργάνωση της περιήγησης είναι σημαντικό η/ο εκπαιδευτικός να λάβει υπόψη βιωματικές δραστηριότητες που θα πρέπει να υλοποιηθούν:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τα παιδιά θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν και να «προσανατολίσουν» την αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου στον πραγματικό χώρο. 2. Θα πρέπει να δοθεί ευκαιρία στα παιδιά να παρατηρήσουν διάφορους χώρους εντός και εκτός του σχολείου, ώστε να αισθητοποιήσουν τι υπάρχει στην πραγματικότητα βάσει των χρωμάτων που βλέπουν (π.χ. τα κόκκινα κεραμίδια ή τις άσπρες ταρατσες κτηρίων, το γκρίζο χρώμα των δρόμων, το καφέ/πράσινο σε κήπο ή πάρκο, το γκρίζο του γηπέδου, κ.λπ.). 3. Τα παιδιά θα πρέπει να μετακινηθούν προς τις βασικές κατευθύνσεις του ορίζοντα, ακολουθώντας την πορεία στην αεροφωτογραφία τους. 	<p>Ομαδική Εργασία – Παρουσίαση στην ολομέλεια</p> <p>Ατομική και Ομαδική Εργασία – Οργάνωση βιωματικής δραστηριότητας – Ανακοινώσεις στην ολομέλεια</p>
---	--

	<p>Για τους λόγους αυτούς, η/ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τα παιδιά να επιλέξουν κοντινή διαδρομή, προκειμένου α) να μετακινηθούν προς τις βασικές κατευθύνσεις του ορίζοντα και β) να περάσουν έξω από χαρακτηριστικά σημεία αναφοράς της περιοχής. Ο σχεδιασμός της διαδρομής γίνεται με την πιο κάτω διαδικασία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιλέγεται ο προσανατολισμός για την εκκίνηση (π.χ. η ανατολική είσοδος του σχολείου) • Επιλέγονται οι τόποι από τους οποίους θα περάσουν τα παιδιά (π.χ. υπεραγορά, περίπτερο, άδειο οικόπεδο, πάρκο) • Επιλέγεται η διαδρομή που θα συνδέσει τους τόπους μεταξύ τους (έναρξη, συνέχεια, τερματισμός). • Σημειώνεται στην αεροφωτογραφία (κάθε παιδιού) η διαδρομή που θα ακολουθήσει το τμήμα (π.χ. με μολύβι) <p>Τα παιδιά περιγράφουν τη διαδρομή που θα ακολουθήσουν, με βάση την αεροφωτογραφία που έχουν μπροστά τους. Για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα βγούμε από τη <u>βόρεια είσοδο του σχολείου</u>, θα περπατήσουμε <u>δυτικά</u> μέχρι την τράπεζα, μετά <u>νότια</u> προς το μπακάλικο και ύστερα <u>ανατολικά</u> προς το σχολείο μας. Θα μπούμε στο σχολείο από τη <u>νότια είσοδο</u> (μια βόλτα γύρω από το σχολείο). <p>Τέλος, κάθε παιδί στερεώνει την αεροφωτογραφία του σε πινάκιο, προκειμένου τα υλικά να είναι έτοιμα για την περιήγηση.</p>	<p>Συζήτηση στην ολομέλεια</p> <p>Έντυπη Αεροφωτογραφία – πινάκια</p>
<p>5^ο 40ΛΕΠΤΟ</p>	<p> ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>Τα παιδιά μαζί με την/τον εκπαιδευτικό πραγματοποιούν περιήγηση στην περιοχή γύρω από το σχολείο. Στην επίσκεψη οι μαθητές παίρνουν μαζί τους τα υλικά που είχαν προγραμματίσει και ετοιμάσει.</p> <p>Αρχικά, η/ο εκπαιδευτικός οδηγεί τα παιδιά σε σημείο <u>εντός του σχολικού χώρου</u> (π.χ. κεντρική αυλή ή γήπεδο), προκειμένου να προσανατολίσουν τις αεροφωτογραφίες τους. Αυτό επιτυγχάνεται με τον εξής τρόπο:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εντοπίζονται δύο σημεία στον χώρο του σχολείου που είναι ορατά από τη θέση που βρίσκονται τα παιδιά και αναγνωρίζονται στην αεροφωτογραφία. Για παράδειγμα, το γήπεδο να βρίσκεται στα δεξιά και το σχολικό κτήριο στα αριστερά. Τα παιδιά καλούνται να περιστρέψουν την αεροφωτογραφία, ώστε, από το σημείο που βρίσκονται, η κατεύθυνση των σημείων που επιλέγηκαν στην αεροφωτογραφία στον πραγματικό χώρο να συμπίπτει με την κατεύθυνση τους στο έδαφος. Δηλαδή, στο πιο πάνω παράδειγμα, στην αεροφωτογραφία το γήπεδο να βρίσκεται στα δεξιά των παιδιών και το σχολικό κτήριο στα αριστερά τους. 2. Τα παιδιά σημειώνουν με το μολύβι τους τη θέση στην οποία βρίσκονται (π.χ. με μια κουκκίδα). 3. Προσανατολίζουν την είσοδο/έξοδο του σχολείου που πρόκειται να 	<p>Βιωματική δραστηριότητα – Έντυπη Αεροφωτογραφία – πινάκια – μολύβια – φωτογραφική μηχανή</p>

	<p>χρησιμοποιήσουν για να εξέλθουν από το σχολείο, αναφέροντας την κατεύθυνση προς την οποία θα περπατήσουν (π.χ. θα περπατήσουμε βόρεια, για να περάσουμε από τη βόρεια είσοδο του σχολείου).</p> <p>Στην πορεία της περιήγησης, τόσο εντός και εκτός του σχολείου, τα παιδιά καλούνται να σταματούν σε συγκεκριμένα σημεία προκειμένου:</p> <p>α) να παρατηρούν <u>τα χρώματα</u> και <u>τα σχήματα</u> που φαίνονται στο έδαφος και να τα συσχετίζουν με χρώματα και σχήματα στην αεροφωτογραφία (π.χ. κεραμιδένιες στέγες, χρώμα και σχήμα δρόμων/πάρκων/οικοπέδων)</p> <p>β) να εντοπίσουν στην αεροφωτογραφία <u>τη θέση</u> στην οποία βρίσκονται και <u>την κατεύθυνσή</u> τους (π.χ. βρισκόμαστε έξω από την τράπεζα και θα κατευθυνθούμε νότια)</p> <p>γ) να εντοπίσουν/σημειώσουν χαρακτηριστικά <u>σημεία αναφοράς</u> στην αεροφωτογραφία (π.χ. το περίπτερο/μπακάλικο της περιοχής), που θα χρειαζόταν η νέα οικογένεια (επαναφορά γεωγραφικού ερωτήματος) και να εξηγήσουν ποια διευκόλυνση προσφέρουν σε μια οικογένεια. Για παράδειγμα: «Η οικογένεια μπορεί να ψωνίζει τρόφιμα από το μπακάλικο και να μεταφέρει τα ψώνια στο σπίτι.»</p> <p>δ) να παρατηρήσουν τυχόν <u>προβλήματα</u> / <u>δυσκολίες</u> / <u>ελλείψεις</u>, που μπορεί να δυσκολέψουν τη ζωή της οικογένειας (π.χ. έλλειψη διαβάσεων πεζών, απουσία χώρων στάθμευσης ή χώρων ψυχαγωγίας, εμπόδια στα πεζοδρόμια, κ.λπ.)</p> <p>ε) η/ο εκπαιδευτικός να φροντίσει για τη <u>λήψη φωτογραφιών</u> από χαρακτηριστικά σημεία αναφοράς της περιοχής και διευκολύνσεις (π.χ. κατοικίες, καταστήματα, πάρκο, βιοτεχνία, φούρνος, περίπτερο, διαβάσεις πεζών, κ.λπ.), καθώς και από δυσκολίες της περιοχής (έλλειψη πεζοδρομίων, αυτοκίνητα σταθμευμένα σε πεζοδρόμια, δέντρα στα πεζοδρόμια, κ.λπ.). Οι φωτογραφίες μπορούν να μπορούν να αξιοποιηθούν στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 21). Επίσης, οι φωτογραφίες αυτές θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία των παραστάσεων, την εμπέδωση του λεξιλογίου και την επαναπόδειξη της θεωρίας της Ενότητας 3 που θα ακολουθήσει (σπίτια→οικιστική περιοχή, βιοτεχνίες→βιοτεχνική περιοχή, καταστήματα→εμπορική περιοχή).</p> <p><u>Προεκτάσεις – Εύρεση δεδομένων για την επόμενη ενότητα (Ενότητα Γ3) ή/και Σύνδεση με προηγούμενη ενότητα:</u></p> <p>1. Σε περίπτωση που υπάρχει βιοτεχνία στην περιοχή (π.χ. μηχανουργείο, ραφείο, συσκευαστήριο, βιοτεχνία κοπής τζαμιών, κ.λπ.) προγραμματίζεται επίσκεψη και φωτογράφιση του χώρου, καθώς και συνομιλία με τον υπεύθυνο ή τον ιδιοκτήτη (ως προέκταση/προετοιμασία για την επόμενη ενότητα).</p> <p>2. Σε περίπτωση που υπάρχει εκκλησία στη διαδρομή, τα παιδιά μπορούν να την επισκεφθούν και να αναγνωρίσουν ότι το ιερό είναι στραμμένο προς την κατεύθυνση της Ανατολής (επαναφορά από την προηγούμενη ενότητα).</p>	<p>Βιωματικές δραστηριότητες κατά την περιήγηση</p>
--	--	--

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ: Στάδιο 5 – Αξιολογικές κρίσεις ως απαντήσεις στο γεωγραφικό ερώτημα6^ο

40ΛΕΠΤΟ

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ

Οι φωτογραφίες που εξασφαλίστηκαν κατά την περιήγηση στην περιοχή γύρω από το σχολείο προβάλλονται στον βιντεοπροβολέα (ή δίνονται σε έντυπη μορφή στις ομάδες), προκειμένου τα παιδιά να συσχετίσουν τις φωτογραφίες των κτηρίων και των χώρων της περιοχής του σχολείου με διάφορες δραστηριότητες, τις οποίες μπορεί να κάνει μια οικογένεια εκεί, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο.

Πρώτα, τα παιδιά ονομάζουν τα κτήρια και τους χώρους που παρουσιάζουν οι φωτογραφίες (π.χ. κρεοπωλείο, περίπτερο, τράπεζα, πάρκο, κ.λπ.) και εξηγούν πώς μπορεί η νέα οικογένεια (βλ. γεωγραφικό ερώτημα) να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες/διευκολύνσεις που προσφέρουν.

Ακολούθως, εντοπίζουν τους χώρους και τα κτήρια στην αεροφωτογραφία της περιοχής του σχολείου και περιγράφουν πού βρίσκεται κάθε χώρος/κτήριο σε σχέση με τη θέση του σχολείου.

Για παράδειγμα:

- Στα δυτικά του σχολείου μας υπάρχει ένα πάρκο. Τα παιδιά μπορούν να παίζουν στο πάρκο τα απογεύματα.
- Η οικογένεια μπορεί να ψωνίσει από το κρεοπωλείο, τον φούρνο ή το περίπτερο, που βρίσκονται στα βόρεια του σχολείου.
- Επίσης, μπορεί να πάρει φρούτα και λαχανικά από τη φρουταρία, που βρίσκεται στα νότια του σχολείου μας.
- Αν η οικογένεια χρειαστεί να πάει σε τράπεζα, μπορεί να χρησιμοποιήσει την τράπεζα που βρίσκεται στα δυτικά του σχολείου.

Έτσι, τα παιδιά απαντούν στο γεωγραφικό ερώτημα, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που έχουν συλλέξει και αναλύσει, καθώς και το σχετικό λεξιλόγιο. Ακολούθως, τα παιδιά ζωγραφίζουν χώρους και κτήρια της περιοχής του σχολείου (ή κολλούν φωτογραφίες που λήφθηκαν κατά την επίσκεψη) στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 21). Κάτω από κάθε φωτογραφία γράφουν τι διευκόλυνση προσφέρει κάθε τόπος, όπως για παράδειγμα:

- Στη γειτονιά μας υπάρχει πάρκο, όπου μπορούμε να παίζουμε.
- Από τον φούρνο της περιοχής μας παίρνουμε γάλα και ψωμί.

Φωτογραφίες από κτήρια και χώρους της περιοχής του σχολείου

Έντυπη Αεροφωτογραφία – Προφορικός λόγος

Φύλλο Εργασίας (σελ. 21)

7^ο – 8^ο
40ΛΕΠΤΟ

Επαναφέρεται το γεωγραφικό ερώτημα και τα παιδιά αφήνονται να απαντήσουν προφορικά ή/και γραπτά, ατομικά ή/και ομαδικά με βάση όσα έχουν μελετήσει στα προηγούμενα μαθήματα.

Ακολούθως, τίθεται το εξής ερώτημα με σκοπό της διατύπωσης της αξιολογικής κρίσης: «Η περιοχή του σχολείου μας είναι κατάλληλη, για να ζήσουν οικογένειες με παιδιά;». Γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια αναφορικά με τις διευκολύνσεις που ήδη υπάρχουν στην περιοχή και

Επαναφορά γεωγραφικού ερωτήματος

Συζήτηση στην ολομέλεια

	<p>εξυπηρετούν τις οικογένειες, με βάση τα δεδομένα που έχουν ήδη συλλεγεί για την περιοχή. Αν αναφερθούν δυσκολίες ή αρνητικά σχόλια για την περιοχή (π.χ. θόρυβος, διακίνηση οχημάτων, οδικά προβλήματα), καταγράφονται στον πίνακα ξεχωριστά, για να επαναφερθούν αργότερα.</p> <p>Με τη λήξη της συζήτησης ο/η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να σκεφτούν άλλες διευκολύνσεις που πιστεύουν ότι χρειάζεται να υπάρχουν στις περιοχές που ζουν οικογένειες με παιδιά, εκτός από αυτές που ήδη υπάρχουν στην περιοχή τους. Τα παιδιά εργάζονται ατομικά, προκειμένου να επιλέξουν τι μπορεί να διευκολύνει τη ζωή των οικογενειών με παιδιά, χρησιμοποιώντας τον κατάλογο με τις διευκολύνσεις που παρουσιάζονται στην εργασία 1 του Φύλλου Εργασίας (σελ. 22).</p> <p>Ακολούθως, στην ομάδα, ανταλλάζουν απόψεις για τις διευκολύνσεις που επέλεξαν ως σημαντικές για τη ζωή οικογενειών με παιδιά σε μια περιοχή και τις ανακοινώνουν στην ολομέλεια.</p> <p>Μέσα από συζήτηση στην ολομέλεια οι διάφορες διευκολύνσεις ομαδοποιούνται με βάση τις δραστηριότητες τις οποίες μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι εκεί (π.χ. να ψωνίσουν διάφορα πράγματα, να διασκεδάσουν, να μάθουν πράγματα). Τα παιδιά εργάζονται ατομικά και καταγράφουν τις διευκολύνσεις που υπάρχουν στην περιοχή του σχολείου τους.</p> <p>Τέλος, τα παιδιά καλούνται στις ομάδες τους να συζητήσουν τις δυσκολίες/ελλείψεις/ασχήμιες ή τους κινδύνους που πιθανόν υπάρχουν στην περιοχή του σχολείου τους, αφού προβληθούν και φωτογραφίες που έχουν ληφθεί κατά την περιήγηση. Στόχος είναι και πάλι η χρήση του κατάλληλου λεξιλογίου για την περιγραφή των δυσκολιών/κινδύνων. Επίσης, για τη δραστηριότητα αυτή, τα παιδιά μπορούν να κληθούν να επαναφέρουν και εμπειρίες/παρατηρήσεις που είχαν βιώσει/κάνει κατά την περιήγηση στην περιοχή του σχολείου κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά (βλ. Τάξη Β', Ενότητα 4, «Στην επόμενη στροφή») ή/και να δουν φωτογραφίες που είχαν ληφθεί τότε. Τα παιδιά καταγράφουν στο Φύλλο Εργασίας τις δυσκολίες που επισημαίνουν (βλ. εργασία 2).</p> <p>Τα παιδιά καλούνται να κρίνουν κατά πόσο η περιοχή του σχολείου τους είναι κατάλληλη για οικογένειες με παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα που έχουν ήδη σημειωθεί στο Φύλλο Εργασίας (σελ. 22). Κάθε παιδί καταγράφει και αναφέρει την άποψή του, την οποία τεκμηριώνει με επιχειρήματα (βλ. εργασία 3, σελ. 22). Εννοείται ότι, με βάση τις ικανότητες κάθε παιδιού, κάθε παιδί μπορεί να τεκμηριώσει την άποψή του χρησιμοποιώντας με προτάσεις, λέξεις, ζωγραφιές, φωτογραφίες, κ.λπ. σε όποιο βαθμό κρίνει χρήσιμο ή σκόπιμο. Σε αυτή την περίπτωση η εργασία του Φύλλου Εργασίας μπορεί να γίνει στο Τετράδιο ή σε άλλο φύλλο χαρτιού.</p>	<p>Φύλλο Εργασίας (σελ. 22) – Ατομική Εργασία</p> <p>Ομαδική Εργασία – Ανακοινώσεις ομάδων</p> <p>Συζήτηση στην ολομέλεια – Φύλλο Εργασίας (σελ. 22)</p> <p>Ομαδική Εργασία – Ανακοινώσεις στην ολομέλεια – Φύλλο Εργασίας (σελ. 22)</p> <p>Φύλλο Εργασίας (σελ. 22)</p>
--	--	---

Ανάλογα με την ετοιμότητα των παιδιών και τον διαθέσιμο χρόνο, αλλά και ως εναλλακτική δραστηριότητα (σε περίπτωση μη αξιοποίησης των Φύλλων Εργασίας) τα παιδιά μπορούν να ετοιμάσουν παρουσίαση (έντυπη ή ηλεκτρονική) για τις διευκολύνσεις και τις δυσκολίες/ελλείψεις της περιοχής τους, για να παρουσιάσουν τον βαθμό καταλληλότητας της περιοχής για διαβίωση οικογενειών με παιδιά. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν φωτογραφίες που έχουν ληφθεί ή/και η αεροφωτογραφία της περιοχής (σελ. 23, εργασία 1).

**Εναλλακτική
Εργασία – Φύλλο
Εργασίας (σελ. 23)**

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι εργασίες των παιδιών (ατομικές ή ομαδικές, στο Φύλλο Εργασίας ή στο τετράδιο) θα πρέπει να τύχουν αυτο-αξιολόγησης ή/και ετεροαξιολόγησης με βάση κριτήρια που θα θέσουν τα ίδια τα παιδιά πριν από την έναρξη της ετοιμασίας των εργασιών/παραστάσεων. Για παράδειγμα:

**Αυτο-αξιολόγηση
και Ετερο-
αξιολόγηση –
Φύλλο Εργασίας
(σελ. 23)**

- Να φαίνονται καθαρά οι διευκολύνσεις.
- Να φαίνονται/περιγράφονται οι δυσκολίες/ελλείψεις.
- Να ονομάζονται όλες οι διευκολύνσεις και οι δυσκολίες με το κατάλληλο λεξιλόγιο.
- Να αναφέρεται και να περιγράφεται η θέση κάθε σημείου αναφοράς (υπηρεσία/διευκόλυνση ή ασχήμια/δυσκολία), σε σχέση με το σχολείο και με βάση τις κατευθύνσεις του ορίζοντα (π.χ. το πάρκο βρίσκεται στα ανατολικά του σχολείου).
- Να υπάρχει ψηλός βαθμός ικανοποίησης των ίδιων των παιδιών από τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση που είχαν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους.

Σχετικό δελτίο αυτο-αξιολόγησης υπάρχει στη σελίδα 23 (εργασία 2).

Επιπρόσθετα, η αυτο-αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει και τη δεξιότητα επικοινωνητικής συνεργασίας στο πλαίσιο των ομαδικών δραστηριοτήτων και εργασιών. Τα παιδιά μπορούν να αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο βίωσαν τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση στην ομάδα (σελ. 23, εργασία 3).

Τέλος, τα παιδιά μπορούν να αναλάβουν να «ενημερώσουν την οικογένεια» για το τι υπάρχει στην περιοχή του σχολείου, παρουσιάζοντας τις διευκολύνσεις, καθώς και τις ελλείψεις ή τους κινδύνους που έχουν παρατηρήσει. Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει ομαδικά (π.χ. κάθε ομάδα να παρουσιάσει συγκεκριμένα στοιχεία (π.χ. μόνο τους χώρους ψυχαγωγίας ή μόνο τους κινδύνους). Κριτήρια για «καλή» παρουσίαση μπορεί να είναι:

- Η σαφήνεια με την οποία τα παιδιά της ομάδας θα περιγράψουν τη θέση κάθε σημείου αναφοράς (π.χ. το περίπτερο), χρησιμοποιώντας τα σημεία του ορίζοντα.
- Η ικανότητά τους να εντοπίζουν και να δείχνουν το σημείο αναφοράς στην αεροφωτογραφία.
- Η ικανότητά τους να χρησιμοποιούν το κατάλληλο λεξιλόγιο,

προκειμένου να επεξηγούν γιατί συγκεκριμένα σημεία αναφοράς αποτελούν διευκολύνσεις ή κινδύνους.

π.χ. Ο φούρνος διευκολύνει τους ανθρώπους, διότι μπορούν να αγοράζουν ψωμιά και γάλα.

- Η ικανότητά τους να περιγράφουν τη διαδρομή από την είσοδο του σχολείου προς το σημείο αναφοράς, χρησιμοποιώντας τα σημεία του ορίζοντα.
- Ο βαθμός άνεσης και φυσικότητας κατά την παρουσίαση στην ολομέλεια.

Με βάση τα κριτήρια αυτά μπορεί να δημιουργηθεί ένα σύντομο έντυπο αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης των παρουσιάσεων των παιδιών, το οποίο να χρησιμοποιούν (π.χ. στα πρότυπα των εργασιών αυτο-αξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης στη σελίδα 23)

Η/Ο εκπαιδευτικός είναι χρήσιμο να οργανώσει συζήτηση για να ακουστούν εισηγήσεις για βελτιώσεις στον τρόπο συνεργασίας των ομάδων ή στη δεξιότητα παρουσίασης μπροστά σε ακροατήριο (συμμαθητές). Οι εισηγήσεις θα επιδιωχθούν στις επόμενες ενότητες.

Αξιολόγηση:

Η σελίδα 24 αποσκοπεί στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων των παιδιών να αποκωδικοποιούν στοιχεία αεροφωτογραφίας και να δίνουν οδηγίες διαδρομής με χρήση των τεσσάρων κατευθύνσεων του ορίζοντα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δοκίμιο αξιολόγησης, τα αποτελέσματα του οποίου να αξιοποιηθούν για την οργάνωση της επόμενης ενότητας στην οποία τα παιδιά χρησιμοποιούν και πάλι αεροφωτογραφία για να κατασκευάσουν φωτοχάρτη.

Επιπρόσθετα, η δεξιότητα των παιδιών να περιγράφουν τοπολογικές σχέσεις αξιολογείται και με την εργασία της σελίδας 25. Ακόμα, το εν λόγω Φύλλο Εργασίας δίνει την ευκαιρία να γίνει σύγκριση μεταξύ της περιοχής του σχολείου των παιδιών και της πόλης της Αμμοχώστου που βρίσκεται υπό κατοχή και σε αχρησία εδώ και δεκαετίες. Η διαφορά στα χρώματα και στην υφή είναι χαρακτηριστική.

**Αυτο-αξιολόγηση
και Ετερο-
αξιολόγηση
(δεξιότητα
παρουσίασης)**

**Αξιολόγηση –
Φύλλα Εργασίας
(σελ. 24 – 25)**